

УДК 340

DOI 10.31732/2708-339X-2024-11-A10

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ, ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Гавриленко О.О.,

аспірант юридичного факультету
Університет економіки та права «КРОК»
м. Київ, вул. Табірна, 30-32, Україна, 03113
e-mail: HavrylenkoOO@krok.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3906-8614>

LEGAL REGULATION OF COMPENSATION FOR DAMAGE, CAUSED BY LAW ENFORCEMENT BODIES, ACCORDING TO THE LEGISLATION OF UKRAINE

Havrylenko O.O.,

PhD student, «KROK» University
Kyiv, Tabirna St., 30-32, Ukraine, 03113
e-mail: HavrylenkoOO@krok.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3906-8614>

Анотація. У даній науковій статті досліджується питання врегулювання механізму відшкодування шкоди, завданої особі незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду в національному законодавстві України. Визначено, що норми, які регулюють відшкодування шкоди, завданої згаданими вище правоохоронними органами, існують в нормативно-правових актах різної юридичної сили. Серед таких актів необхідно виділити Конституцію України, ЦК України, Закон України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури та суду» та положення про застосування даного закону. Визначене правове регулювання механізму відшкодування шкоди, завданої правоохоронними органами, в національному законодавстві України можна оцінити як позитивне. Однак існують певні спірні питання, вирішення яких може зробити регулювання даного правового інституту ще більш ефективним. Встановлено, що між ст. 1176 ЦК України та положеннями Закону України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури та суду» є незгодженість щодо терміну, який використовується для визначення категорії осіб, які мають право на відшкодування шкоди. Ст. 1176 ЦК України використовує термін «фізична особа», тоді як в законі використовується термін «громадянин». Термін «громадянин» є вужчим за термін «фізична особа» і не охоплює собою, зокрема, іноземців та осіб без громадянства, яким також може бути завдана шкода правоохоронними органами, що підлягатиме відшкодуванню. Запропоновано внести зміни в закон та замінити в його назві та тексті термін «громадянин» на «фізична особа» як один із можливих способів усунення незгодженості. Також у статті розглянуто деякі проблемні моменти національного законодавства України, що регулює відшкодування шкоди, завданої правоохоронними органами, на які звертають увагу інші науковці.

Ключові слова: цивільна відповідальність, відшкодування шкоди, правоохоронні органи, право на відшкодування.

Формул: 0, рис.: 0, табл.: 0, бібл.: 10.

Abstract. *This scientific article examines the issue of regulating the mechanism of compensation for damage, caused to a person by illegal decisions, actions or inaction of a body that carries out operational investigative activities, pre-trial investigation, prosecutor's office or court, in the national legislation of Ukraine. It was determined that the norms governing compensation for damage, caused by the above-mentioned law-enforcement bodies, exist in normative legal acts of different legal force. Among such acts, it is necessary to allocate the Constitution of Ukraine, the Civil Code of Ukraine, the Law of Ukraine «On the Procedure for Compensation of Damage, Caused to a Citizen by Illegal Actions of Bodies Carrying Out Operative-Investigative Activities, Pre-Trial Investigation Bodies, the Prosecutor's Office and the Court» and statutory regulation on the application of this law. The determined legal regulation of the mechanism of compensation for damage, caused by law-enforcement bodies, in the national legislation of Ukraine can be assessed as positive. However, there are certain controversial issues, the solution of which can make the regulation of this legal institution even more effective. It was established that between Art. 1176 of the Civil Code of Ukraine and the provisions of the Law of Ukraine «On the Procedure for Compensation for Damage Caused to a Citizen by Illegal Actions of Bodies Carrying Out Operational-Investigative Activities, Pre-Trial Investigation Bodies, the Prosecutor's Office and the Court» there is an inconsistency regarding the term used to define the category of persons who may have the right for damages. Art. 1176 of the Civil Code of Ukraine uses the term «natural person», while the law uses the term «citizen». The term «citizen» is narrower than the term «natural person» and does not include, in particular, foreigners and stateless persons, who may also be harmed by law-enforcement bodies, which will be subject to compensation. It is proposed to amend the law and replace the term «citizen» with «natural person» in its title and text as one of the possible ways to eliminate the inconsistency. The article also considers some problematic aspects of the national legislation of Ukraine, which regulates compensation for damage, caused by law-enforcement bodies, which other scientists draw the attention.*

Keywords: *civil liability, compensation of damage, law-enforcement bodies, right to compensation.*

Formulas: 0, fig.: 0, tabl.: 0, bibl.: 10.

Постановка проблеми. Правоохоронна функція держави одна з найважливіших. Як влучно зазначає Коломієць Ю. М., саме завдяки цій функції забезпечується існування, благополуччя суспільства та особистості в ньому [1, с. 105]. Дана теза є абсолютно вірною і саме тому держава створює спеціальні органи влади на які покладається реалізація даної функції – правоохоронні органи.

Діяльність правоохоронних органів чітко регламентована законодавством України, правоохоронні органи мають належне фінансове забезпечення та іншу необхідну інфраструктуру для досягнення поставлених перед ними цілей. Основними завданнями правоохоронних органів є захист прав та свобод людини і громадянина, забезпечення дотримання всіма членами суспільства норм законодавства, притягнення до відповідальності осіб, які порушили права та свободи інших осіб, а також інші завдання, які безпосередньо стосуються сфери прав людини. Для реалізації таких завдань правоохоронні

органи влади та їх службові особи наділяються особливими повноваженнями, яких не мають ні інші органи державної влади, ні юридичні чи фізичні особи. Звісно, разом з наділенням правоохоронних органів такими повноваженнями, на них покладається і відповідний рівень відповідальності, що є важливим та правильним в правовій та демократичній державі.

На жаль, в реальному житті все ще трапляються випадки, коли правоохоронні органи або їх службові особи, здійснюючи свою діяльність, завдають моральну або матеріальну шкоду фізичним чи юридичним особам і така шкода підлягає відшкодуванню. Саме тому дослідження правового регулювання механізму відшкодування шкоди, завданої правоохоронними органами, досі є актуальним.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Інститут відшкодування шкоди, завданої правоохоронними органами, завжди був предметом уваги науковців-юри-

стів та громадянського суспільства. Зокрема дане питання досліджували Панченко О. І., Благодир А. А., Кучер В. О., Боярський О. О. та інші.

Не вирішені раніше частини загальної проблеми. Незважаючи на наявність у національній юридичній науці великої кількості праць, присвячених окремим проблемам правового регулювання відшкодування шкоди, завданої правоохоронними органами, на сьогоднішній день недостатньо уваги приділено дослідженню наявної системи нормативних актів України, які регулюють даний правовий інститут. Також в законодавстві України досі існують деякі невирішені проблемні питання у правовому регулюванні відшкодування шкоди, завданої правоохоронними органами, які є важливими та потребують окремої уваги.

Формулювання цілей статті. В даній статті буде зроблена спроба проаналізувати правове регулювання відшкодування шкоди, завданої правоохоронними органами, за законодавством України, виявити деякі проблемні питання у регулюванні даного інституту та сформулювати рекомендації, як ці проблемні питання можна було б вирішити.

Виклад основного матеріалу. На початку варто визначити, про які саме правоохоронні органи державної влади буде йти мова в даній статті. Оскільки основні положення про відшкодування шкоди, завданої особі, містяться в нормах цивільного законодавства, то для вирішення вищезазначеного питання звернемося до Цивільного кодексу України (далі – ЦК України). Так, в ЦК України є ст. 1176, яка визначає підставу відшкодування особі шкоди, яка була завдана незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду [2]. Саме про ці органи буде йти мова в даній статті.

Говорячи про відшкодування шкоди, завданої правоохоронними органами, варто відмітити, що положення, які регулюють механізм відшкодування такої шкоди, можна знайти в нормативних актах України, що мають різну юридичну силу. Зокрема, ст. 56 Конституції України зазначає, що кожен має право на відшкодування за рахунок держави

матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, їх посадових чи службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень [3]. Як було зазначено на початку, правоохоронні органи є органами державної влади, на які покладено реалізацію специфічних завдань держави, а тому можна зробити висновок, що відшкодування шкоди, завданої внаслідок їх діяльності, може бути відшкодовано безпосередньо на підставі даної статті Конституції України.

Також вище вже була згадана ст. 1176 ЦК України, яка визначає загальні засади відшкодування шкоди, завданої правоохоронними органами. Ця стаття визначає підстави відшкодування такої шкоди та містить вказівку на те, що порядок відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю правоохоронних органів, встановлюється законом (ч. 7 ст. 1176 ЦК України).

Проаналізувавши національне законодавство України, можна сказати, що законодавчим актом, який регулює порядок відшкодування шкоди, завданої правоохоронними органами, є Закон України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури та суду» (далі – Закон) [4]. Даний законодавчий акт детально визначає, що саме має бути відшкодовано особі у кожній конкретній ситуації, у яких випадках право на відшкодування шкоди переходить до спадкоємців потерпілої особи, ким визначається розмір відшкодування шкоди, як особа має оскаржувати рішення про відшкодування, а також інші питання пов'язані з порядком відшкодування шкоди, завданої правоохоронними органами.

Разом із Законом необхідно також згадати Положення про застосування Закону України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури і суду», затверджене наказом Міністерства юстиції, Генеральної прокуратури та Міністерства фінансів України (далі – Положення) [5]. Дане положення є підзаконним нормативно-правовим актом, в

якому додатково роз'яснюється як застосувати Закон та його норми для відшкодування шкоди, завданої особі правоохоронними органами.

Також норми про відшкодування шкоди, завданої правоохоронними органами, містяться в Кримінальному процесуальному кодексі України (далі – КПК України), зокрема, в ст. 130 [6]. Проаналізувавши норму зазначеної статті, можна побачити, що вона вказує на підставу відшкодування особі шкоди – завдання такої шкоди внаслідок незаконного рішення, дії чи бездіяльності органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду (ч. 1 ст. 130 КПК України), а також визначає можливість держави звернутися до слідчого або прокурора, який завдав особі шкоду, із зворотною вимогою у разі встановлення в діях даних осіб складу кримінального правопорушення або дисциплінарного проступку (ч. 2 ст. 130 КПК України). Тобто, норма ст. 130 КПК України, окрім частини другої, за своєю суттю є подібною до норми ст. 1176 ЦК України.

Отже, як можна побачити, правове регулювання механізму відшкодування шкоди, завданої правоохоронними органами, в національному законодавстві визначено доволі детально: є чітко визначені підстави відшкодування шкоди, види шкоди, яка відшкодовується, порядок відшкодування та інші питання, пов'язані з відшкодуванням такого виду шкоди. Наявність такої фундаментальної законодавчої бази для інституту відшкодування шкоди, завданої правоохоронними органами, є одним із факторів, що створює необхідні передумови для належного захисту прав людини і громадянина від вчинення неправомірних дій вищезазначеними органами. Варто відмітити, що, на відмінну від правового регулювання механізму відшкодування шкоди, завданої правоохоронними органами, національне законодавство не має окремих законодавчих актів, який би визначав порядок відшкодування шкоди, завданої іншими органами влади, які притягаються до відповідальності в таких випадках на загальних підставах (ст. 1173-1174 ЦК України). Це є позитивним аспектом законодавства України щодо правового регулювання відшкодування шкоди, завданої

правоохоронними органами.

Однак, як найчастіше буває, існування декількох нормативно-правових актів, які регулюють певний правовий інститут, може мати не тільки позитивні, але також і негативні наслідки. Не є винятком і правовий інститут відшкодування шкоди, завданої правоохоронними органами. Так, існують деякі суперечності між нормами ЦК України та нормами Закону.

Зокрема, якщо проаналізувати повну назву та текст Закону, то можна побачити, що в них законодавець використовує термін «громадянин» для визначення тих осіб, в яких виникає право на відшкодування шкоди, тоді як в положеннях ЦК України, що стосуються відшкодування шкоди, завданої органами влади, в тому числі і в ст. 1176 ЦК України, яка була згадана вище, застосовується термін «фізична особа». Термін «фізична особа» є ширшим, ніж термін «громадянин», адже він охоплює собою не тільки громадян України, а також людей, які мають статус особи без громадянства або є іноземцями. Варто відмітити, що у Положенні також застосовується термін «громадянин» і немає ніяких уточнень, що Закон поширюється на випадки завдання правоохоронними органами шкоди фізичним особам з іншим правовим статусом.

Оскільки правоохоронні органи можуть завдати шкоди особам без громадянства або іноземцям, то така неузгодженість між нормами ЦК України (ст. ст. 1173, 1174, 1176), в яких визначаються підстави притягнення правоохоронних органів до відповідальності за завдану шкоду, та нормами Закону, який визначає порядок такого відшкодування, потенційно може вплинути на можливість вищезгаданих категорій осіб реалізувати своє право на відшкодування шкоди, що, в свою чергу, неодмінно відобразиться на ефективності існуючої системи захисту прав та свобод людини і громадянина в Україні. Через це варто розглянути можливість внесення змін у Закон та замінити термін «громадянин» на термін «фізична особа» як в його назві, так і в тексті з метою усунення даної суперечності.

Окрім зазначеної вище суперечності є також інші неузгодженості між нормами ЦК України, а саме ст. 1176, та положеннями

Закону, на які вказують інші науковці-юристи. Зокрема, Панченко О. І. при дослідженні цивільної відповідальності поліцейських встановила, що перелік протиправних дій правоохоронних органів, через які була завдана шкода фізичній особі, яка має бути відшкодована, визначений в ст. 1176 ЦК України, є вужчим, ніж перелік протиправних дій, вказаний в Законі [7, с. 72-77]. На дану проблему також вказує Благодир А. А., яка дійшла висновку, що ч. 1 ст. 1 Закону та ст. 1176 ЦК України не узгоджуються між собою в питанні переліку незаконних дій правоохоронних органів, які завдали особі шкоди, що підлягає відшкодуванню [8, с. 177-178].

З даними тезами науковців варто погодитися, оскільки дійсно, якщо проаналізувати ч. 1 ст. 1 Закону, що визначає внаслідок яких дій була завдана шкода, яка має бути відшкодована особі, то можна зробити висновок, що перелік таких дій є ширшим, ніж перелік, зазначений в ст. 1176 ЦК України. Наприклад, в ч. 1 ст. 1 Закону вказано, що особа, зокрема, має право на відшкодування шкоди, яка була їй завдана через здійснення в ході кримінального провадження незаконного обшуку, виїмки, через незаконне накладення арешту на майно особи, незаконне відсторонення від роботи (посади). В свою чергу, в ст. 1176 ЦК України такі дії законодавцем не визначені.

Варто відмітити, що науковці по-різному пропонують вирішити зазначену проблему. Так, Панченко О. І. пропонує внести зміни в ст. 1176 ЦК України та доповнити ч. 1 даної статті переліком незаконних дій правоохоронних органів, які зазначені в ч. 1 ст. 1 Закону, проте не вказані в ст. 1176 ЦК України, і, таким чином, подолати невідповідність між нормативно-правовими актами [7, с. 77]. В свою чергу Благодир А. А. пропонує керуватися переліком незаконних дій, визначеним у Законі, оскільки, на думку вченої, він є спеціальним порівняно з нормою ст. 1176 ЦК України [8, с. 178].

На мою думку, варто долучитися до позиції Панченко О. І. стосовно шляху вирішення питання неузгодженості ст. 1176 ЦК України та Закону щодо визначення переліку незаконних дій правоохоронних органів, які призвели до шкоди, що має бути відшкодована. Внесення змін до ст. 1176 ЦК Украї-

ни та включення до неї переліку незаконних дій правоохоронних органів, які вказані в ч. 1 ст. 1 Закону, але не вказані в самій статті ст. 1176 ЦК України, допоможе усунути неузгодженість між вищезазначеними законодавчими актами, покращить законодавче визначення правового регулювання механізму відшкодування шкоди, завданої особам правоохоронними органами, що позитивно вплине на можливість осіб реалізувати право на відшкодування і посилить захист їх прав та свобод.

Слід зазначити, що вже були спроби внести зміни до ст. 1176 ЦК України з метою розширити перелік незаконних рішень, дій та бездіяльності правоохоронних органів, якими особі було завдано шкоди, що призводило до виникнення в неї права на відшкодування. Зокрема, до Верховної Ради України у 2018 році вносили Проект Закону України «Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо вдосконалення правового регулювання зобов'язання відшкодування шкоди, завданої судом та органом, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратурою», в якому пропонувалося розширити перелік незаконних рішень, дій та бездіяльності правоохоронних органів, які спричинили шкоду особі, що підлягає відшкодуванню [9]. Законопроект передбачав внесення змін до ч. 1 ст. 1176 ЦК України, а саме доповнити її, вказавши, що шкода, завдана правоохоронними органами, також відшкодовується у випадку, якщо вона спричинила істотне порушення суб'єктивних прав фізичної особи, заподіяння значної шкоди її майновим та особистим немайновим інтересам [9]. Такими випадками пропонувалося визнавати, зокрема, незаконне обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, незаконне визнання фізичної особи недієздатною, незаконне надання особі психіатричної допомоги в примусовому порядку та інші [9].

Пропоновані законопроектом зміни в ст. 1176 ЦК України, на мою думку, можна охарактеризувати як позитивні, оскільки вони передбачали розширення переліку підстав виникнення у особи права на відшкодування шкоди, що загалом ще більше посилює захист прав та свобод людини в Україні та зробило б правове регулювання механі-

му відшкодування шкоди, завданої правоохоронними органами, ефективнішим. Однак даний законопроект було відкликано.

Висновки. Таким чином можна підсумувати, що на сьогоднішній день в Україні механізм відшкодування шкоди, завданої правоохоронними органами, регулюється нормативними актами, що мають різну юридичну силу. Зокрема норми, що регулюють відшкодування шкоди, завданої правоохоронними органами, можна знайти в Конституції України, ЦК України, Законі, КПК України та Положенні. Наявність в національному законодавстві системи нормативно-правових актів, що регулюють відшкодування особі шкоди, завданої правоохоронними органами, свідчить про орієнтованість держави на посилення захисту прав і свобод людини та готовність створювати для цього всі необхідні умови.

Загалом, правове регулювання відшкодування шкоди, завданої правоохоронними органами, за законодавством України можна оцінити як позитивне. Однак все ще існують деякі неузгодженості, вирішення яких покращило б таке правове регулювання. Одним із спірних моментів, які існують в діючому законодавстві України, що регулює відшкодування шкоди, завданої правоохоронними органами, є неузгодженість між ст.

1176 ЦК України та Законом щодо терміну, який використовується для визначення осіб, що мають право на відшкодування шкоди: ст. 1176 ЦК України використовує термін «фізична особа», а Закон використовує термін «громадянин». Термін «громадянин» є вузьким, не охоплює собою іноземців та осіб, які не мають громадянства, і це послаблює їх захист. Одним із можливих шляхів вирішення вищезазначеної проблеми може бути внесення змін до Закону та заміна терміну «громадянин» на «фізична особа». Це допомогло б усунути неузгодженість між ЦК України і Законом та зробило б законодавство, що регулює відшкодування шкоди, завданої правоохоронними органами, ще чіткішим. Також, вважаємо за необхідне долучитися до думки науковців, які вказують на розбіжності між ЦК України та Законом щодо визначеного переліку незаконних рішень, дій та бездіяльності правоохоронних органів, які є підставами виникнення права на відшкодування шкоди, у випадку завдання останньої, та необхідності усунення такої розбіжності. Вирішення вищезазначених проблем допомогло б покращити правове регулювання відшкодування шкоди, завданої правоохоронними органами, та, таким чином, посилило б захист прав і свобод людини в Україні.

Література:

1. Коломієць Ю. М. Реалізація правоохоронної функції держави як пріоритетний напрямок діяльності президента України. Правоохоронна функція держави: теоретико-методологічні та історико-правові проблеми: тези доповідей круглого столу. м. Харків, 27 жовт. 2017 р. Харків, 2017. С. 102-105. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/27_10_2017/pdf/31.pdf (дата звернення: 03.03.2024).
2. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 03.03.2024).
3. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 03.03.2024).
4. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду: Закон України від 01.12.1994 р. № 266/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266/94-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 02.03.2024).
5. Положення про застосування Закону України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури і суду»: затв. наказом Міністерства юстиції, Генеральної прокуратури та Міністерства фінансів України від 04.03.1996 р. № 6/5/3/41. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0106-96> (дата звернення: 02.03.2024).
6. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 02.03.2024).
7. Панченко О. І. Цивільно-правова відповідальність поліцейських в Україні: дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. Київ, 2019. 228 с.
8. Благодир А. А., Благодир В. С., Благодир С. М. Окремі питання відшкодування шкоди завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду. Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. Журнал. Серія Право. 2017. № 4(16). С. 176-183. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nivif_2017_4_30 (дата звернення: 02.03.2024).

9. Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо вдосконалення правового регулювання зобов'язання відшкодування шкоди, завданої судом та органом, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратурою: проект Закону України від 19.01.2018 р. № 7513. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63356 (дата звернення: 03.03.2024).

10. Кучер В. О. Особливості відшкодування моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю службових осіб органів досудового розслідування, прокуратури та суду, за цивільним законодавством України. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична. 2011. С. 118-127. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2141/1/2-2011kvoczu.pdf> (дата звернення: 02.03.2024).

References:

1. Kolomiets Yu. M. Implementation of the law enforcement function of the state as a priority area of activity of the President of Ukraine. Law enforcement function of the state: theoretical-methodological and historical-legal problems: theses of the round table reports, Kharkiv, October 27. 2017. Kharkiv, 2017. P. 102-105. Available at: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/27_10_2017/pdf/31.pdf (accessed: 03.03.2024).

2. Civil Code of Ukraine: Law of Ukraine dated January 16, 2003 No. 435-IV. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (accessed: 03.03.2024).

3. Constitution of Ukraine: Law of Ukraine dated June 28, 1996 No. 254k/96-BP. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (accessed: 03.03.2024).

4. On the Procedure for Compensation for Damage caused to a Citizen by Illegal Actions of Bodies Carrying out Investigative Activities, Pre-Trial Investigation Bodies, the Prosecutor's Office and the Court: Law of Ukraine dated December 1, 1994 No. 266/94-BP. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266/94-%D0%B2%D1%80#Text> (accessed: 02.03.2024).

5. Provisions on the Application of the Law of Ukraine «On the Procedure for Compensation for Damage Caused to a Citizen by Illegal Actions of Investigation, Preliminary Investigation, Prosecutor's Office and Court»: approved. by order of the Ministry of Justice, the General Prosecutor's Office and the Ministry of Finance of Ukraine dated March 4, 1996 No. 6/5/3/41. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0106-96> (accessed: 02.03.2024).

6. Criminal Procedure Code of Ukraine: Law of Ukraine dated April 13, 2012 No. 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (accessed: 02.03.2024).

7. Panchenko O. I. Civil and legal liability of police officers in Ukraine: diss. for obtaining sciences. candidate degree law of science Kyiv, 2019. 228 p.

8. Blahodyr A. A., Blahodyr V. S., Blahodyr S. M. Separate issues of compensation for damage caused by illegal decisions, actions or inaction of a body that carries out operational investigative activities, pre-trial investigation, prosecutor's office or court. Scientific and information bulletin of the Ivano-Frankivsk University of Law named after King Danylo Halytskyi: Journal. Law series. 2017. No. 4(16). P. 176-183. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nivif_2017_4_30 (accessed: 02.03.2024).

9. On the Introduction of Amendments to the Civil Code of Ukraine Regarding the Improvement of the Legal Regulation of the Obligation to Compensate for Damage caused by the Court and the Body Carrying out Operational and Investigative Activities, Pre-Trial Investigation, by the Prosecutor's office: draft Law of Ukraine dated January 19, 2018 No. 7513. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63356 (accessed: 03.03.2024).

10. Kucher V. O. Peculiarities of compensation for moral damage caused by illegal decisions, actions or inaction of officials of pre-trial investigation bodies, the prosecutor's office and the court, according to the civil law of Ukraine. Scientific Bulletin of the Lviv State University of Internal Affairs. Legal series. 2011. P. 118-127. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2141/1/2-2011kvoczu.pdf> (accessed: 02.03.2024).

Стаття надійшла до друку 12.03.2024 року